

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponkint.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fl. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
DR. FRANCISY LAJOS.
Társzerkesztő:
DR. KASZALA JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.
Hirdetések árai: Egy háromhasábos petitsor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.
Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fl.

Kik zavarják a vallási békét?

Eszünkbe sem jut az Országos Református Lelkész-egyesületet, vagy éppen annak elnökét, a radikális szélsőségeiről ismert *Baltház* Dezsőt a magyarországi reformátusokkal azonosítani. Mégis szomorúnak tartjuk, hogy a lelkészegyesület ez évi közgyűlése sem folytathat le a nélkül, hogy azon támadásokat ne intéztek volna a katolikus egyház ellen.

Ha ezek a támadások rendszerre válnak a magyarországi reformátusok vezető köreiből, a legmagasabb fokú vallási türelem mellett sem lesz lehetséges a felekezeti békét fentartani.

A ki figyelemmel kíséri a katolikus vallási mozgalmakat, különösen évről-évre megtartott nagygyűléseinket, az tudhatja, hogy mi nem csak nem gáncsoljuk, ócsároljuk a protestánsok vallási szervezeteit, hitéleti intézményeit, a társadalmi és gazdasági téren létesített alkotásaikat, ellenkezőleg, ha náluk összetartást, céltudatos törekvéseket, vallási életüket előre vivő mozgalmakat veszünk észre, az nekünk csak buzdításul szolgál arra, hogy a saját ügyeinket hasonló összetartással, vállalt erővel törekedjünk előmozdítani.

Egy katolikus nagygyűlésen még soha sem hangzott el, nem mondjuk szit-

kozódó és gyalázó, de még csak elítélő szó sem a reformátusok, vagy más felekezetek valláserkölcsei életének és működésének tényei felett.

S íme az Országos Református Lelkészegyesület elnöke, az ő megnyitó beszédében, 700 református lelkész, tehát úgyszólván az egész református vallási képviselőlet jelenlétében, a kath. egyház hitéleti tevékenységéről így nyilatkozik:

„Azok a sikerek, a melyeket a *klerikális reakció* hazánkban a letűnt politikai irányzat életében s támogatásával elért, kedvet és bátorságot keltettek Rómában mozgásba hozni az *offensiva* eszközeit. Az ostromművek előre vannak tolva az egész vonalon. Az elfoglalt és *viSSzaéléssel* kihasznált politikai és társadalmi állások, az ifjúság szűzi lelkéig *lemergező kongregációk*, a felderítő szolgálatot végző fekete sereg, *jezsuiták, pénz, tekintély, befolyás, hatalom mind mozgósítva vannak*, hogy a világtörténelemnek fekete fátyollal letakart lapjához a világosság századában egy másikat fűzenek!

Magyarországon tehát a katolikus egyház visszaélésel használja ki politikai és társadalmi állásait. Minő visszaélésekkel használja ki hatalmát és kik ellen él vele vissza? Ezt is meg kellett volna mondania

a vádaskodónak, mert mi sem könnyebb, mint általánosságban vádolni embereket és intézményeket, hiszen az általános vádat nem kell bizonyítani, mert nem is lehet. Igazságos érzésű ember azonban nem bizonyítható állításokat nem kockáztat meg, mert az ilyen állítások csak sértenek, de soha semmiféle bajt nem orvosolnak.

Azt is halljuk, hogy kongregációinkkal megmérgezzük ifjúságunk szűzi lelkét. Ha a mi kongregációinkban az ifjúságot hazugságra, képmutatásra tanítanak, ha kiölnék belőle a hazaszeretetnek, vagy az emberbaráti szeretetnek az érzéseit, ha azt prédikálnák neki, hogy gyűlölnie kell más nemzetiségű vagy más vallású embertársait, ha azt tanítanak ott, hogy az élet örömeinek kiélvezésében áll az élet célja s minden eszköz jó, mely ennek a célnak az elérésére vezet, akkor minden bizonynyal mérget csepegtetnének a kongregációk a serdülő ifjúság szívébe.

De a mi a kongregációk egész feladata abban rejlik, hogy a bensőségebb hitélet eszközeivel vezessék be az ifjúságot az erényes, tiszta erkölcsű élet szentélyébe, előmozdítsák testi és lelki romlanságának megtartását, nevelői iskolái legyenek a legkiválóbb erkölcsi tulajdonságokkal bíró ifjak jellemének, jutalmát képezzék a törekvő buzgóságnak és a

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE“ TÁRGÁJA.

Az oberammergau-i passiójátékok.

Írta: **Adieu.**

VII.

A passiódráma három csomópontja. — A manna és a kánaáni szőlőfürt. — Leonardo da Vinci a színpadon. — Gethsemane. — A verejtékkendő. — Iskariotesi Júdás. — Pilátus palotája előtt. — Megostoroztatás és tőviskorona. — A keresztfán. — A golgothai jelenetek. — Alleluja.

A passiódráma bonyodalmanak három csomópontja van. Az első abból a szeretetből keletkezik, melylyel a Mester viseltetik tanítványai iránt s melylyel viszont ezek el vannak telve Mesterök iránt. A tanítványok meg vannak győződve róla, hogy ez a szeretet vissza fogja tartani Krisztust attól, hogy elszakadva tanítványaitól, magát feláldozza. Mert ha ő önként nem adja oda életét, ellenségei azt el nem vehetik tőle.

A bonyodalom második csomópontját a népnek Krisztushoz való ragaszkodása alkotja. Bizonyosnak látszik, hogy a nép megvédi az ő nagy prófétáját a főtanácsos szemben.

A harmadik bonyodalmi csomópont a római hatalomnak és az ezt képviselő helytartónak fel-

tételezett jogérzésében rejlik. Még Jézus ellenségeinek is aggodalomra ad okot az a gondolat, vajjon sikerül-e megnyerni a római helytartót a főtanács tervének.

A mily mesteri kézzel van megfogozva ez a három csomó, oly ügyesen és lélektanilag természetes alapon történik a drámai kibontásuk, pedig nagyon erős hatások érvényesülnek, hogy a bonyodalom minél szövevényesebbé tétessék. Egy ilyen hatásnak az érvényesülésére irányul mindaz, a mi a Krisztus szenvedését megelőző husvét lakomán, az utolsó vacsora alatt történik.

Két remek előkép vezet be a közönséget az utolsó vacsora misztikus körébe. Az egyik a pusztában kapott mannat, a másik a kánaáni szőlőfürtöt ábrázolja. Mind a kettő mesterműve a színi plasztikának. Különösen az elsőnél nagy-szerűen hat a mannat gyűjtő sokaság megjelenése, a mely a messzeségbe vesző szemhatár fátyolán át tömegtelennek látszik. A gondolat pedig, mely ezeket az előképeket körül lengi, a kifejezés teljességével illeszkedik be az utolsó vacsora jelentőségének eszmekörébe. A rendkívüli kegyelem és a rendkívüli termékenység eledelét és italát nyújtja az Úr az ő népének az ó-szövetségben, de az még nem az igazi eledel, a melyet az isteni kegyelem nyújthat, az még nem az igazi ital, me-

lyet az isteni szeretetnek kifogyhatatlan bősége adhat, az csak jelképe, halvány ábrázolása az Oltáriszentségnek, melyet az Úr az új-szövetségi nép lelki táplálására az utolsó vacsorán szerzett.

Ha vallási elmedkedést akarnánk irni, fel kellene tüntetnünk a színi cselekvény összes előképeinek vallástani összefüggését azokkal a színpadi jelenetekkel, a melyekre ezek a képek előkészítik a közönséget. Ez azonban nem lehet célunk a jelen alkalommal s azért a fentebb leírt előképpel csak mint példával akartuk megvilágítani azt a művészi koncepciót, mely a színi cselekvény összes részeit szelleműsan egy összhangzatos egészbe olvasztja össze.

A kik a művészetek iránt érdeklődnek, azok bizonynyára tudomást szereztek róla, hogy az olasz kormány költséget nem kímélve helyre állította a híres mesternek *Leonardo da Vinci*-nak a milánói Santa Maria delle Grazie templom tőszomszédságában, az úgynevezett Cenaculo-ban levő világhírű falfestményét, az „Utolsó vacsorát”, melynek jellegzetes alakjai évszázadokon át mintaképpül szolgáltak a festőknek, valahányszor a nagyobb szabású festményeken Krisztusnak, vagy az apostoloknak a képét meg akarták festeni.

Leonardo da Vinci képe hű utánzatban látható minden nagyobb illusztrált műben, mely

feddhetetlen magaviseletnek, addig a kongregációkat mérgező institúcióknak mondani, annyit jelent, mint általában a katolikus vallásnak és nevelőintézményeinek lélekmérgező hatásokat tulajdonítani.

Am így beszélhet az Istent és a vallást gúnyoló és tagadó demogógia, de egy pozitív hittel bíró embernek ilyen nyilatkozatokat nem volna szabad az ajakára vennie. Messze állunk protestáns atyáncfiai vallási felfogásától, de nem hiszük, hogy akadna a mi táborunkban ember, aki a más vallásúaknak tisztán a hitélet emelésére szolgáló intézményeiről azt merné mondani, hogy azok a lélek megmérgezésének eszközei.

Mi még soha sem láttunk komoly vallási meggyőződéssel bíró embert, aki kinek a lelke meg lett volna mérgezve. Ellenben azt már számtalanszor láttuk, hogy mérgező tenyésztett a felületes vallássossággal bíró vagy teljesen vallástalan emberek lelkében, a gyűlölet, a türelmetlenség, a fanatizmus mérge.

Nem hiszük, hogy az Országos Református Lelkész Egyesületben gyökeret verhetne az egyesület elnökének szelleme s még kevésbé hiszük, hogy ez a szellem átmenne a magyarországi reformátusok lelkébe, mert akkor valóban hiú fáradtság volna minden olyan törekvés, amely az országban a vallási béke fentartását célozza.

A polgármesteri szék. Nagy kicsinnyel vélekedhetik *Crausz* István főispán úr Nyittraváros képviselőtestületének ítélőképeségéről, a mikor az ő polgármester-jelöltje *Tóth* Lajos nyug. főbíró érdekében még azzal is korteskedik, hogy abban az esetben, ha a kedves jelölt mellőztetik a képviselőtestület *Steiner* Gyulát választja meg, ez utóbbit a főispán két hét mulva felfüggeszti.

Ha ezt a főispán úr Barfúsz Zelignek mondaná, az bizonyosan megkérdezné: Miért két hét mulva?

Sem két, sem tíz, vagy húsz hét mulva nem lehet felfüggeszteni egy tisztviselőt, a ki felettes

Itália műemlékeinek a leírását tartalmazza. Ezen kép után jelenítették meg az oberammergaui passiódráma szereplői az utolsó vacsora tényét.

Az asztal, mely mellett a Mester és tanítványai helyet foglalnak, fehér gyolocsal leterített, alacsony, keskeny alakú menza. Az apostolokat ábrázoló alakok ruhája színre és szabásra nézve szakasztott olyan, mint az említett képen. Még arra is néztek a szereplők, hogy az arcuk és a természetük Leonardo da Vinci apostolait tükrözze vissza. Az Üdvözítő egész alakja is, úgymint arc-kifejezése, kézmozdulata, nézése, hű mása a milánói képnek. Ezzel már eléggé jeleztük azt is, hogy a passiódráma az utolsó vacsora bemutatásának jelenete tökéletes művészi alkotás.

Azt a csendet, mely az utolsó vacsora szer-tartásai alatt a lábmosásnál természetesen beáll, az énekkar éneke töri meg. A színpalak mögött először női, azután vegyeskar énekel egy érzelmes himnuszt, melynek alap gondolatai a szeretet és az alázatosság dicsőítése körül forognak.

A míg ezek Sion hegyén, az utolsó vacsora házában nagy termében történnek, az alatt lent a Moria-hegy körül, a főtanács palotájában lángol a gyűlölet kohója és izzanak a Jézus elvesztésére törő fektelen szenvedélyek. Az Úr látja és meg-érzi a pokol hatalmának előre nyomuló erejét

hatóságának rendelkezéseit tiszteletben tartja s aki hivatalában mulasztást, hanyagságot, vagy egyéb vétséget el nem követ.

Nyitra város képviselőtestületének — úgy tudjuk — esze ágában sincs a polgármesteri székbe egy tehetetlen babút ültetni, a kinek a nyakára nőhetne mindenki a városházán, de egy olyan embernek a megválasztására sem gondol, aki irtózik a munkától, a hivatalos ügyek intézésében rendet nem tud tartani, vagy a ki nem érzi magát boldognak, ha másokkal össze nem tűzhet. Ellenkezőleg, a főispáni beavatkozás oldaláról tolnak előtérbe egy kötekedő természetű embert, a kinek a legambiciózusabb dolga az volna, hogy a polgársággal minél előbb összevevessen.

A városi s általában minden adminisztráció jártasságot és tapintatot igényel. Ez az utóbbi tulajdonsága a közigazgatási közegnek, fontosabb az elsőnél, mert a hivatalos tudni- és tennivalókban segítik és támogatják a tisztviselőt, főképp a vezető közeget a különféle szakbizottságok, a mivel természetesen nem akarjuk mondani azt, hogy magának a tisztviselőnek nem kell teljesen otthonosnak lennie a közigazgatási ügyvezetésben. De míg a hivatalos ügyek intézésében a tisztviselő mások segítségét igénybe veheti és veszi is, addig a tapintat, az emberekkel való bánásmód, a különböző viszonyokhoz való ügyes alkalmazkodás dolgában a vezető tisztviselő teljesen az ő egyéni képességeire van utalva. Kizárólag az ő egyéniségtől függ, hogy miúgy kézzel nyúl az ügyek intézéséhez, javító, gyógyító kézzel-e, vagy pedig durva ököllel, mely zúz ott, a hol építeni, rombol ahol alkotni, sebeket üt, a hol orvosolni kellene.

S éppen ebben rejlik az oka annak, a miért a főispán kedves embere az ő minden közigazgatási jártassága mellett sem tudott jó vezető tisztviselő lenni. Ámbár az a sokat emlegetett jártasság sem valami tüneményes kvalitás a főispáni jelölt úrbán.

A képviselőtestület nagy többségének jelöltje *Steiner* Gyula eddig viselt minden állását közmegelegedésre töltötte be. A vármegye főjegyzői székéből is nem a közönség ellenszenvé, hanem az önkény buktatta ki. Bizvást remélhetjük, hogy közmegelegedésre fogja ő viselni Nyittraváros polgármesteri tisztségét is. Azért nem hallgatva a főispáni korteskedés apró hirdetésire, tartunk ki híven, férfiasan jelöltünk mellett.

A főispáni jelölttel való mérkőzés már egy-két hét mulva megtörténik. Rajtunk áll, hogy ebben a mérkőzésben diadalra vigyük a város ügyét s egyszer mindenkorra elbukassuk a klikkuralom meghonosítására irányuló kísérleteket.

szent enek kiseretében kimegy tanítványaival a Gethsemani kertbe, a hol a haláltusa verejtéke által készíti magát elő küszöbön álló szenvedéseire.

Gondosan művelt kertben, terebélyes fák árnyékában nyugosznak az apostolok, mialatt Mesterök imadkozik és halálküzdelmének harcát vívja. Ez a hangos imádság s a testi és lelki gyötrelmek kifejezése, a halálos szomorúság és bágyadságnak olyan kinyomata, hogy az észrevehető legyen a hangon, az összeeső test magatartásán, egyik legnehezebb feladata a Krisztus-szerepnek. A szereplők nagyon kell vigyáznia, hogy hangja érzelgő lágyasgá ne menjen át, vagy ne törjön ki az alpathoz inkább nevétséges, mint megindító érzelmeiben.

A játék szerencsésen kikerüli ezeket a végleteket, a halálos elő fájdalom erejét kifejezi a megadó alázatossággal, a győzelmes lelki erőt szemmel láthatólag megerzékíti az imadkozó Krisztus fenséges nyugalma. Gyönyörűen jut kifejezésre ebben a jelenetben az a bibliai jellemvonás is, mely szerint Krisztusnak a halálküzdelem megvívására erőt ad égi vizasz és égi támogatás. Fényes égi lény, ragyogó szépségű angyal jelenik meg az imadkozó Krisztus előtt s az ég felé mutat, a hol oltarra hevezett kereszt és kehely látható. Ugyanakkor másik kezével egy kendőt nyújt

A must cukrozása.

A soproni kereskedők ismét mozgolódnak, hogy engedessék meg az idén általánosságban a must cukrozása. Tavaly kudarcot vallottak ezzel a kívánsággal, mely egyszerűen nem teljesíthető, miután törvénybe ütközik. A borhamisítás tilalmazásáról szóló 1908. évi XLVII. törvény 4. §-a határozottan kimondja, hogy aki mustját cukrozni akarja, az erre vonatkozólag bizonyos formalitások betartásával köteles esetről-esetre engedélyt kérni. Csakis olyan mustmintára, mely hivatalos megállapítás szerint tényleg cukrozásra szorul, adhat az illetékes szőlészeti felügyelő engedélyt.

Ennek vagy bármilyen törvénynek akár egészben, akár részben való felfüggesztésére sem a miniszternek, sem az összkormányzatnak joga nincs, de nincs még a képviselőháznak sem. A törvényhozás összes tényezőinek egybehangzó akaratával lehet csak valamely törvényt módosítani, vagy megszüntetni, de annak végrehajtását csak egy újabb törvényvel lehetne ideig-óráig felfüggeszteni.

Ezt a soproni vagy bármely más vidéki borkereskedőnek éppen úgy kellene tudni, mint bárki másnak. Ha tavaly mégis kérelmeztek a bortörvény egy szakaszának felfüggesztését, úgy tévton jártak és ki lettek erre nézve oktatva. Mi értelme van annak, hogy az idén újból elő-állanak ezzel az idétlen kívánsággal? Sőt megnyerik országgyűlési képviselőjüket is, aki nem kérdezi meg előbb választóinak szavait, vajjon nem szolgál-e hátrányukra, ha ez a kívánság teljesedésbe menne, hanem 4—5 borkereskedő jajgatására kötélnék áll és sürgeti olyasminek eltörlését, aminek behozataláért a termelők száz-ezrei egy évtizedig küzdöttek.

Nem térünk ki most arra, hogy Németországban és Ausztriában, mely államoknak éghajlati viszonyai sokkal kedvezőtlenebbek, mint a mieink, nemcsak a termelők óriási többsége, de a kereskedők tekintélyesebb része is már erélyesen követeli az ő bortörvényüknek oly értelmű megváltoztatását, minő a mienk, a cukrozást illetőleg, csak azt kérdezzük, hogy mire alapítják ők ezt a kívánságot? Ki bizta meg azt a 4—5 soproni céget azzal, hogy egy, az egész országra kiterjedő óhajttással álljanak a miniszter elé?

Amennyire a szakemberek ismerik a viszonyokat, a cukrozás ebben az évben nincs indokolva. A szőlő érése normálisan folyt le. Egyes vidékeken már két-három héttel ezelőtt szüreteltek, amit semmiesetre sem tettek volna meg, ha

át a szenvedőnek, a ki a kendőt átveszi s letörli vele arcának nehéz verejtékét.

Szebben, kifejezőbben már nem lehet szem elé állítani azt a nagy bölcseségű életigazságot, hogy az ember a verejtékes küzdelem közepette erősítse meg magát égi segítséggel, azután törölje le arcáról a verejtéket s folytassa az életharcot, kezdjen újabb küzdelmeket...

Ezzel a jelenettel végződik 12 órakor a délelőtti eladás. A meghatott közönség zaj nélkül oszlik szét, halkan társalognak, benyomásaikról egymásnak beszámolván meunak az emberek, hogy elkölték ebédjüket s egy kissé megpihenjenek.

*

Minthogy a passiójáték jellemvonásait az eddig elmondottakban már eléggé, kidomborítottuk s különben a drámai cselekvény minden jelenetének és mozzanatának tüzetes leírása igen sok helyet venne igénybe, az alábbiakban, a délután 2 órakor kezdődő előadásnak csak a legmegkapóbb részleteire terjeszkedünk ki.

Az áruló iskarióteszi Júdás kétségbeesése, nagyon nehéz lélektani feladat. A szereplőknek fokról-fokra haladva kell feltárnia rettenetes lelki állapotának kepet. A lelkiismeretfurdalástól a harag, düh és gyűlölet fokain át a tomboló örültségig

szőlőtermésük a normális érési fokot el nem érte volna. Másutt, hol csak október közepén szeretnek szüretelni, az hallatszik, az idén a szőlő érése 10—14 nappal előbbre van, mint más években. Általános a panasz, hogy kevés bor lesz, de az az aggodalom, hogy a minőség rosszabb lesz, mint rendszeren, egyáltalában nem hódított teret. Sok helyt kvalitatíve kifogástalan évjáratra van kilátásunk. A tapolczavidéki gazdák pl. már erélyesen tiltakoznak a cukrozás megengedése ellen.

De nem is onnan fúj a szél, aminthogy a tavalyi kérvényre is rácafolt az a tény, hogy az egész országban nem akadt több, mint 30—40 pincegazdaság, mely a cukrozásra engedélyt kért s ezek közt is néhány elutasított, mert mustja 15%-nál édesebb volt. Az idén ismét sok a peronosporás bor. Ennek persze alacsonyabb az ára s így ez némely kereskedőnek kedvesebb árucikk, mint a kifogástalan minőségű, de éppen azért 30 fillérért ma meg nem vásárolható borital. Azok a soproni cégek most sem a ruszti, tokai vagy vilányi must cukrozása miatt aggódnak, hanem holmi síkföldi vinkó miatt, melyet bajos lesz feljavítás nélkül piacra hozni. Az általános cukrozási engedély csak — takarónak kell.

Ujdonságok.

Lapunk t. előfizetőit, a kiknek előfizetése f. évi október hó 1-én lejárt, úgyszintén a hátrálékosokat is tisztelettel kérjük előfizetéseik szíves megújítására, illetőleg hátrálékaik beküldésére.

A X. Katolikus Nagygyűlés. Az Országos Katolikus Szövetség, mint a kath. nagygyűlések rendezője, a legközelebbi napokban küldi szét az egész országba a november 13. 14. 15. napjain tartandó X. katolikus nagygyűlésre vonatkozó felhívást. A püspöki karhoz és a társadalmi előkelőségekhez intézett védnökségi és díszelnökségi felkérésekre eddig a következőktől érkeztek válaszok: *Vasary* Kolos bíboros hercegprímás, *Samassa* József dr. bíboros, egri, *Városvy* Gyula dr. kalocsai érsek, *Balás* Lajos roznói püspök, *Batthyány* Vilmos gróf, nyitrai apostoli adminisztrátor, *Bende* Imre nyitrai, *Boromisza* Tibor dr. szatmári, *Csáky* Károly gróf váci, *Csernoch* János dr. esanádi, *Firczak* Gyula dr. munkácsi, *Fischer-Colbrie* Ágost dr. kassai, *István* Vilmos dr. szombathelyi, *Majláth* Gusztáv Károly gróf erdélyi, *Párvy* Sándor dr. szepesi, *Prohászka* Ottokár dr. székesfejvári, *Radnai* Farkas besztercebányai, *Széchenyi* Miklós gróf győri, *Vályi* János eperjesi, *Zichy* Gyula gróf pécsi püspökök. — *Apponyi* Albert gróf, *Apponyi* Géza gróf,

kell emelkednie, innét a kimerültség, szomorúság és csüggedés állapotain keresztül a kétségbeesés örvényébe kell leszállania. Nagyon gyakorlott színésznék is egész lelki erejére, alakító képességének összes jó tulajdonságaira volna szüksége, hogy ezt a szerepet lélektani természetességgel megjátszsa. Annál meglepőbb, hogy egy műkedvelő ebben a rendkívül nehéz szerepben egyetlen egy szóval, egyetlen egy taglejtéssel sem tér el a leghibebb természetesség határvonalaitól.

Ha nem passiószínházban játszanék *Zwink* János, a szerep előadója, bizonyára ott a nyílt színpadon zúgó tapsokat aratna.

A függöny ennél a jelenetnél abban a percben gördül le, a mikor az áruló leoldja derekáról hosszú övét s azt átveti a közelében levő vastag fának az ágán.

Egymásután folynak le most már Krisztus szenvedésének jelenetei. Az evangéliumokból ismert események fordulatait igen élénkíti a római helytartónak Pilátusnak a zsidó főtanács vádaskodására adott következő válasza:

— Kik kívánják Krisztus halálát? kérdi a helytartó.

— Az egész nép — mondják a főtanács tagjai.

— Ti nem vagytok a nép — feleli a hely-

Barkóczy Sándor dr. báró, *Concha* Győző dr., *Csekonic* Endre gróf, *Desseffy* Aurél gróf, *Esterházy* Miklós Mór gróf, *Fülepp* Kálmán főpolgármester, *Gerliczy* Ferenc báró, *Kéty* Károly dr., *Majláth* György gróf, *Révay* Ferenc báró, *Sághy* Gyula dr., *Somssich* Béla gróf, *Zselénski* Róbert gróf.

Kanonoki installáció. A nyitrai székesegyház ujonnan kinevezett kanonokjait, *Moncsék* József kasszai, *Gyurcsán* Demeter dombelvi prépost plebánusokat és *Turcsék* József deményi esp. plebánost, t. kanonokot f. hó 4-én iktatták be stallumaikba. — Az új kanonokok 3—4 hét mulva költözködnek át Nyitrára.

Kinevezés. A pozsonyi ítélőtábla elnöke *Karsai* Gyula nyitrai törvényszéki díjtalan joggyakornokot a pozsonyi ítélőtábla területére díjas joggyakornokká nevezte ki.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Czeplény* István krassószőrényvármegyei segédtanfelügyelőt, volt nyitrai főgymn. tanárt a székesfővárosi tanfelügyelőséghez helyezte át.

Nyugdíj bizottsági ülés. A nyitrai egyházmegye papi nyugdíj- és segélyalap központi bizottsága f. hó 12-én d. e. 10 órakor Nyitrán a nagyobb papnevelőintézet nagytermében ülést tart *Jeszenszky* Alajos prelátus és püspöki helynök elnökelete alatt. Tárgysorozat: 1. Az alap az 1909. évi számadásainak előterjesztése. 2. Néhai *Príhoda* Lajos nyugdíjsegély ügye. 3. Dr. *Krajcsovic* István ideiglenes nyugdíjaztatása. 4. *Krautmann* István segély iránt beadott kérvénye.

Néppárti gyűlés. A *trencsénmegyei néppárt* október 13-án d. u. 2 órakor Zsolnán gyűlést tart, melyre az összes tagokat tisztelettel meghívja s a tárgy fontosságára való tekintettel biztos megjelenésüket kéri. *Az elnökség.*

Városi közgyűlés. Nyitraváros képviselőtestülete f. hó 6-án tartotta október havi rendes közgyűlését *Markovich* Sándor polgármester-helyettes, városi tanácsnok elnökelete alatt.

A napirend előtt az elnök bejelentette, hogy a FMKE-vel megkötötte a szerződést a város által az építendő kulturpalota céljaira az egyesületnek ajándékozott telekre vonatkozólag. Az egyesület az ajándékozott telken (a gőzmalom és az Erzsébet-park között) a kulturpalotát három év alatt köteles felépíteni.

A rendőrkapitány jelentése szerint augusztus hóban 92 egység ítéltetett el kihágás miatt és 3 db. szarvasmarhának a húsa koboztatott el.

A zabori és lukamajori iskolákra vonatkozó városi határozat jogerőre emelkedett s ehez képest a képviselőtestület megbizta a városi tanácsot, hogy az iskolák felépítésére szükséges 36.000 korona kölcsönt felvegye s az épületek létesítését eszközölje. A városot terhelő kölcsön a zabori és lukamajori 5%-os pótdából (367 kor.), az állam által fizetendő lakbérégyenértékből (840 kor.) s ezenkívül a városi pótdából fog törleszteni.

Az üresen álló párutcai elemi iskolai épület felhasználása dolgában a népnevelési és gazdasági

bizottság lesz hivatva javaslatot terjeszteni a legközelebbi közgyűlés elé.

Az új *vágóhid* felállítására a tanács a *párutcai* folyómenti területet hozta javaslatba, amit a közgyűlés elfogadott. A terület megszerzése, feltöltése és a vágóhid céljaira való alkalmassá tétele 17.000 koronába kerül, míg a gazdasági hid mellett levő telek 42.000, a Kálvária mögött levő pedig 20.000 koronába kerülne. A fent nevezett árakban nem foglaltatnak az épület megépítésének költségei. A képviselőtestület egyúttal sürgős felterjesztést intéz a belügyminiszterhez, melyben kéri fogja a minisztert, hogy álljon el attól a korábbi kikötéstől, hogy a vágóhid a Nyitrafolyó alsó szakaszán állíttassék fel.

A növendékmárha és a kénszervágott húsnak kimérésére a baromfi piacon hatósági hússzék állíttatik, régi anyagnak a felhasználásával, s erre a célra a képviselőtestület 120 koronát szavazott meg.

A *Krammer* Adolf és fiai cég engedélyt kapott, hogy a *Krammer*-féle fatelepen berendezendő villanyvilágítási vezetéket a Nyitra folyó balpartján át a cégnek *Tóth* Vilmos-utcai házába vezethesse. A városi terület használatáért a tulajdonjog elismerése címén évenként 10 koronát köteles lesz fizetni, a vezetéket pedig abban az esetben, ha a város a saját céljaira villanytelepet rendezne be, köteles lesz a város területéről eltávolítani.

A halászati jogot a város a *Drexler* cégnek adta bérbe 200 koronáért.

A *Piarista*-utcában új közkút létesíttetik 1989 korona költséggel, melynek felét az érdekeltség fogja viselni.

Wagenhoffer Jakabnak a pócegődrök tisztításáért, a tisztítással járó nagyobb költségekre való tekintettel 1910. jun. 1-től ugyanezen év jan. 1-ig 1000 korona segély szavaztatott meg.

A *Pokol*-utca neve az ottani lakosok kérésére *András*-utcára változtatott át.

Stetka Teofil zenetanár nyitrai lakos felvételt a város kötelékébe.

Képviselőválasztás Nyitrán? *Thuróczy* Vilmos a nyitrai választókerület orsz. képviselőjéről az a hír terjedt el, hogy legközelebb kinevezik a közös számvevőszék elnökévé, a mely állás ezidő szerint üresedésben van. A kinevezésnek az alapja a hír szerint az volna, hogy *Thuróczy* apósa *Tóth* Vilmos egykor szintén számvevőszéki elnök volt. Úgy illik tehát, hogy a veje is dekoráltassék ezzel a méltósággal. A kacska ízt ebben a hírben lehetetlen meg nem érezni, mert igaz ugyan, hogy *Thuróczy* apósa *Tóth* Vilmos közös számvevőszéki elnök volt, most azonban történetesen az állami számvevőszéki elnökség van üresedésben. Az átöröklődés lehetősége ilyképp fenn nem forog, de azért *Thuróczy* Vilmost kinevezhetik számvevőszéki elnökké.

Népszövetségi értekezletek. A pogrányi kath. népszövetség f. hó 2-án az iskola termében értekezletet tartott. *Karsay* Imre plebános, helyi-igazgató a Népszövetség jogvédő irodájának ingyenes jelzőlogólcson-közvetítését ismertette. *Jánoky-Mudocsányi* Gyula pedig a koleráról és

tartó. Én a nép akaratát figyelembe veszem, titeket azonban nem tartalak az egész nép képviselőinek.

Nyomban megindul a nagy hajsza a nép összecsisztására. Az utcákból nagy tömegekben özönlik a csöcselék és helyet foglal a helytartó palotája előtt. Ismét több, mint négyszáz ember van a színpadon, lármázó, zúgó sokaság, melynek átkozódását és szitkait a helytartó egykedvűen hallgatja. A főpapak izgatottan járnak-kelnek a tömegben és valamit sugdosnak. A következő percben már kitűnik, hogy mit szüggertek a dühöngő népnek. Eget verő lármával tör ki a fenyegető kiáltás, melynek vihara ott kering a helytartó feje felett:

— Te nem vagy a császár barátja! Te árulója vagy a birodalomnak. Védmezed azt, a ki a császár ellen lázított!

Ez a viharos láрма elemi erővel érzékíti meg az őrző népszövetség kitérését.

Az ezután következő megostoroztatás és töviskoszorúzás pontos történeti hűséggel megy végbe. Alacsony kőoszlophoz kötik oda Krisztus mindkét kezét, úgy hogy teste arra az oldalra hajlik, a melyen az oszlop van. Két római katona szíjas ostorral, melynek szálaira acélpikkelyek vannak ráerősítve végzi az ostorozást, másik kettő

pedig a tövis koszorút — száraz fűből készült ügyesen utánzótt koronát — nyom Krisztus fejére és egy pálcával homlokához szoritja. A koszorú szálainak roppanása jól hallható a nézőtérben. Krisztus arca ezen kinzátás alatt, a néma szenvedésnek iszonyú fájdalmait árulja el.

Úgy vettük észre, hogy Krisztus személyesítője tulajdonképpen a néma szenvedés fenségének alakításánál az igazi, nagy művész. A keresztfán is a hangjában kevés fájdalom-érzés rezeg, de az arca csodálatosan szenvedő. Nincs ezen az arcon egyetlen egy eltorzult vonás sem, de a tetőfokra jutott fájdalom, a vértanúság trónján ülő szenvedés a megdicsőülés fényében sugárzik le az arcról.

A keresztre szegezés a színpalak mögött történik, a kereszt felállítása azonban a színpadon megy végbe. Izmos hóhérlégények emelik fel a fát, elhelyezik és bemélyesztik az előre megáztatott gödörbe. Tizenhét percig függ a szerep személyesítője a fán. Úgy, mint a hogy azt a feszületeken látjuk. A lánykát övező fehér gyolcson kívül, testszínű trikó van rajta, mely alatt egy észre nem vehető korzett rejlik. Ennek a színóratán lóg a test, mely még a keresztfától is kap némi támasztékot, a mennyiben a lábak alatt levő talapat és a karokat a hónalj alatt átfogó,

az ellene való védekezés módjairól tartott előadást a szép számmal megjelent tagok állandó érdeklődése között.

Molnoson f. hó 2-án a népszövetségi szervezet sikerült gyűlést tartott. *Kolos* József helyi igazgató ismertette a Népszövetségnek egyrészt anyagi téren elért sikereit, különösen magyarázta a legújabbat, az ingyenes jelzőkölcson közvetítést, másrészt rámutatott a Népszövetségnek azon erkölcsi előnyére, mely a keresztény szellemnek országsszerte való ébresztésével, népünk katolikus öntudatának erősítésével szép reményekre jogosít. *Dubik* Joachim tanító a szövetkezeti eszméről mondott szép beszédet; végül *Gyuriss* János földmives a fogyasztási szövetkezetekről beszélt, buzdítván a tagokat bizalomra ezen intézmények iránt s felvetette a községben létesíthető fogyasztási szövetkezet gondolatát, a mit a tagok nagy lelkesedéssel fogadtak.

A privigyei petíció.

Folyó hó 7-én hirdette ki *Zachár* Emil tanácselnök a kir. Kúria határozatát a privigyei petíció ügyében. A Kúria elrendelte a vizsgálatot és pedig: 1. A kérvényben felsorolt visszautasított szavazatokra vonatkozólag. 2. Abban az irányban, vajjon *Chemez* István választási elnök 100 karszallagos rendezőt rendelt-e ki és ezek mind Rudnay-párti rendezők voltak-e, a kik zavarták az ellenfél választóit? 3. Igaz-e, hogy a Rudnay-párt értekezletén *Chemez* választási elnök és *Knogler* Gusztáv küldöttségi elnök részt vettek és itt tanították ki a rendezőket? Elrendelte továbbá a vizsgálatot a Tetétleni Ármín választásvédő által bejelentett ellenkérvényre azon állításaira, hogy a választási elnök nem ruházta fel a rendezőket hatalmi jogkörrel. Vizsgálatot rendelt el még az ellenkérvény egyéb állításaira. A kir. Kúria a vizsgálat megejtésével a *pozsonyi ítélet* táblát bizta meg.

Nyugodtan nézünk a megejtendő vizsgálat elé, az mást nem eredményezhet, mint Rudnay mandátumának a megsemmisítését. E mellett a bírói megállapítás hitelességével felszínre kerül az a sok visszaélés, me-

de nem látható kajmók egy-egy szilárdabb támpontot szolgáltatnak.

A keresztfán való függés nagy erőfeszítést tesz szükségessé s volt már rá eset, hogy a szereplőt aletan vették le a keresztről. A Krisztus keresztje mellett függő két lator kötelekkel van a bitófán felkötve, karjaikkal átfonják a bitófa karfáját s a derekukon átfűzött kötél, mely hátul egy szegbe van beakasztva, tartja fenn testök súlyát. Az egész látvány megrendítően tragikus, de nem undorító, sőt nem is borzalmas. Valóságos kinszenvedés, melynek vonaglás nélküli szelid halál vet véget. Csak a baloldali latornak Krisztustól elfordult arcán van egy vonás, mely jelzi, hogy a halál keze feldúlt lelket szakított ki a bitófán kinszenvedett testből.

A lándzsával való átűrésnél a katona a trikó alatt egy vérvörös folyadékkal telt hólyagot szúr át. A dőfés pillanatnyi gyorsasággal és biztos kézzel történik.

Talán mondanunk sem kell, hogy a golgot-hai jelenetek s ezek alatt a fájdalmas Anya szerepe, a keresztről való levétel, a temetés, melyet *Nikodemus* és *arematheai József* rendeznek Krisztusnak, úgy megy végbe, a mint azt a legjelesebb festők képein ábrázolva látjuk. De természetes, hogy a leghíresebb képek is messze mögötte ma-

lyet *Rudnay* korteshada, a közigazgatási közegek élén a választás alatt elkövetett. Kitünő alkalmunk lesz most a privigyei kerületben tagadhatatlanul uralkodó anarchiát *Crausz* István főispán úrnak a szeme elé tárni — a bírói vizsgálat adatainak világossága mellett.

Elhalasztott közgyűlés. A Nyitra-megyei Ált. Tanítóegyesületnek f. évi október hó 11-ére Nyitrára összehívott közgyűlése — a megyei főorvos intézkedése folytán — bizonytalan időre elhalasztott.

Uj állomás főnök. *Kodály* Frigyes MÁV. felügyelő, nagyszombati állomásfőnök f. hó 1-én nyugalmába vonult. Helyébe *Sárkány* Adolf lipótvári állomásfőnök helyeztetett át Nagyszombatba, aki hivatalának vezetését már átvette.

Hymen. *Eberswaldi Siegler* Géza, a cs. és kir. 44. gyalogezred hadnagya f. hó 8-án, szombaton d. u. 5 órakor tartotta esküvőjét régőci és krpeláni *Huszár* Nórával a trencsényi ág. evang. templomban.

Szolgálati kirendelés. *Fekete* Imre miavai járásbírói betétszerkesztő telekkönyvvezető saját kérelmére a vágújhelyi járásbírói mint telekkönyvi hatóságához rendeltetett ki.

A szüret. A nyitrai Zoboron a múlt héten javában folyt s nagy részben már véget is ért a szüret. A borteremés úgy mennyiség, mint minőség tekintetében mögötte marad a múlt évinek. De azért nem lesz olyan rossz a zabori bor mint a minőnek gondolták és nem is lesz oly kevés, mint a mennyit vártak a pessimista szőlősgazdák. Az arany hegyen 11 $\frac{1}{2}$ fokot mutat ez évben is a mustmérő, sőt még a szőlőhegynek gyengébb termőhelyein is, például a Szt. Orbán kápolna mögötti területen, melyet — bár jogtalanul — zabori paflagoniának szoktak hívni, megszenvedhető vinko termett. A must árai ezidő szerint 40—44 korona között változnak.

Halálozás. Szlavniczai *Sándor* Géza a nyitrai kir. törvényszék elnöke, Nyitra-megyei törvényhatósági bizottságának tagja f. hó 2-án hosszas betegeskedés után semptei birtokán elhunyt.

Sándor Géza egy emberöltőt meghaladó időn át teljesített szolgálatot a bírói pályán, a hol gyorsan ment előre. Aránylag fiatal korban nevezetett ki 1888-ban, mint nyitrai törvénysz. bíró, az ipolysághi törvényszék elnökévé. Itt azonban rövid időt töltött s már 1890-ben *Thuróczy* Vilmosnak, a nyitrai törvényszék elnökének Nyitra-megyei főispánjává való kinevezése után, a nyitrai kir. törvényszék élére került. Az egykor hohém hajlamú fiatal emberből a bírói és később az elnöki széken megfontolt, higgadt jogász lett, egyike azoknak a nyílt eszű magyar juristáknak, a kik a paragrafusok tömkelegében józan logikájukkal, gyors és biztos ítélőképességükkel könnyen

radnak a valóság azon utánzatának, melyet a pasiódrama megörökített.

A feltámadás jelenetei közül csak a *Mária* Magdolnának való megjelenést adják elő, azután rögtön megváltozik a színtér. A kar diadalmasan zengő hangon Alleluját énekel, a színpadon próféták, királyok és főpapok jelennek meg, az ó- és újszövetség nagy emberei, a kik imáddal veszik körül Krisztus sugárzó alakját, míg ellenségei le-sujtva, tehetetlenül fetrengenek a porban. Az emelvény, melyen Krisztus áll, vele együtt fel-emelkedik, napsugaras felhők burkolják be a távozó világgözyöt, a kinek az énekesek kara még egyszer egy dicsőséges Alleluját zeng s ennek felemelő akkordjai között a cselekvény véget ér.

Egy felejthetetlen napnak az emlékével, kitörölhetetlen benyomásaival megy széjjel az óriási közönség, az esti külön vonatok már készen állanak, sokan elutaznak, de sokan még ott maradnak, hogy egy üdítő sétat tegyenek a bájos Ammer-völgynek valamely szép pontja felé. Halát érez szívében mindenki a derék szereplők iránt, a kik az ő előhítták és utólrhetetlen játékkal szolgálatot tettek a vallásnak és a vallás által ápolt, dajkált, nagyra nevelt művészetnek.

(Vége.)

találják meg azt a helyes utat, mely a jogrend sértetlensége mellett a törvényszéki jogesetek humánus elbírálásához vezet.

Az elhunyt elnök hült tetemeit f. hó 4-én szentelték be a pusztaszentharaszi kápolnában s az ugyanott levő családi sírboltban helyezték örök nyugalomra. A gyászszertartáson a nyitrai kir. törvényszék bírói és tisztviselői kara testületileg volt jelen *Névery* Ignác kir. táblabíró elnökhelyettes vezetése alatt. Jelen voltak még: Nyitra-megyei képviselőtársaság *Crausz* István főispán és *Langhammer* Vince főjegyző. A királyi ügyészség dr. *Csernyánszky* Aladár ügyész, a kir. járásbíró *Ujfalussy* járásbíró vezetése alatt. Ezenkívül küldöttségileg képviseltették magukat a galgóci, nagytapolcsányi és vágallyei járásbírók. S az elhunyt ismerősei közül is számosan mentek ki személyesen leróni kegyeletök adóját.

Sándor Géza nem hagyott hátra családot, halálát neje szül. *Bayer* Henriette s ennek, valamint korábban elhunyt fítestyére *Sándor* Pál révén kiterjedt rokonság gyászolja.

Alsólelőci és jezernicezi id. *Tarnóczy* Béla cs. és kir. kamarás, nagybirtokos és kegyúr életének 75-k évében okt. 4-én a halotti szentségek ájtatos felvétele után Alsólelőczon szívvelhűdésben elhunyt. A megboldogult Alsólelőczon 1836. szept. 2-án született. 1873—5-ig orsz. képviselő volt. Azóta politikával többé nem foglalkozott, hanem birtokát kezelte. Végtelem finom lelkületű, nemesen gondolkodó, puritán jellemű jó katolikus ember volt. Templomát dacára aggkorának és gyengeségének igen gyakran látogatta, iskoláját pedig, melynek ő volt az újraépítője és fentartója, gyűgőden szerette és ápolta. Emberbaráti jóságát sok szegény ember tapasztalta, a kik igaz szívből siratják. — Nagy és előkelő rokonság gyászolja, melyhez gróf *Batthyány* Vilmos püspök urunk is tartozik. Temetése folyó hó 7-én ment vége a nagyszámú rokonság, az egész vidék intelligenciájának és népének mély részvéte mellett.

A gyászoló család a halálesetről a következő gyászjelentést adta ki:

Tarnóczy *Kázmér* cs. és kir. kamarás és kapitány a 6-ik huszárezredben, *Péter* *Ferdinand* kir. herceg ő fensége kamarai előjárója, úgy saját mint neje szül. *Khevenhüller-Metsch* *Edina* birodalmi grófnő csillagkeresztos hölgy, testvérei *Béla* és neje szül. *Kesseloőkeői Majthényi* *Mária*, *Riza* és *Anna* *Laura* férj. *Dr. Mérey* *Tiborné*, *kaposmérői* *Dr. Mérey* *Tibor* és ifj. *Mérey* *Tibor* mint unoka nevében fájdalomtelt szívvel jelenti szeretett édes atyjának illetőleg apósuknak és nagyapjának méltóságos alsólelőci és jezernicezi *Tarnóczy* *Béla* úrnak cs. és kir. kamarás és földbirtokosnak, volt országgyűlési képviselő, törvényhatósági bizottsági tag stb. f. hó 4-én d. e. 10 órakor életének 75-ik évében, rövid, de súlyos betegségben, a halotti szentségek ájtatos felvétele után, szívvelhűdés folytán bekövetkezett gyászos elhunytát.

Nyugodjanak békeben!

„Szechányi-bizottság“ Nagytapolcsányban. F. hó 6-án tartotta a „Szechányi-bizottság“ alakuló értekezletét dr. *Vragassy* Vilmos elnöke alatt. A bizottság azt a nemes célt tűzte maga elé: hogy néhai *Szechányi* Vilmos t. kanonok, volt nagytapolcsányi plebánosnak *Prasiczon* nyugodt hamvait, melyeket már csak a földdel kiegyenlített hant takar és egy dűledező kereszt jelez, azzal tisztelje meg, hogy a kiváló embernek és a nép szerető atyjának síremléket emel. E célra a bizottság a következőkép alakult meg: *Bernfeld* *Mór*, *Dvorzacek* *János*, *Felsenburg* *József*, *Flanek* *Rezsó*, dr. *Hulényi* *János*, *Hollady* *Jenő*, *Klacsó* *Győző*, *Német* *László*, *Pokorny* *János*, *Skopecz* *István*, *Váray* *József*, *Zhorella* *Gyula*. A pénzkezeléssel a bizottság *Skopecz* *István* városi bírót bízta meg, kihez majd a vidékről befolyó adományok is küldendők. Az ügykezeléssel *Flanek* *Rezsó* nagytapolcsányi s. lelkeszt bízta meg.

Tanítói közgyűlés. A nagytapolcsányi esperesi kerületi katolikus tanítószága folyó hó 6-án tartotta évi közgyűlését a nagytapolcsányi katolikus iskola épületében. A gyűlésen a tagok kevés kivétellel mind megjelentek. A gyűlés végig érdekes lefolyású volt és tartalmas. *Hollady* *Jenő* elnöki megnyitója s *Markovics* *János* kerületi esperes, tanfelügyelő hivatalos jelentései után dr. *Bundala* *János* nadlányi plebános tartott „Miért ragaszkodik az egyház a gregoriánhoz“ címen egy mély tudású és művészi kidolgozású felolvasást. A felolvasás — amint meg is érdemli — az Egyházi Zeneközönségben is megjelenik. *Flanek* *Rezsó* nagytapolcsányi káplán a Népszervezésről értekezett gazdag tartalommal s kiváló tudással, több életrevaló indítvány is elhangzott.

Markovich tanfelügyelő esperes a katolikus ellenes napi sajtónak a katolikus tanítók asztaláról való eltávolítását sürgette. **Német** László nagytpolcsányi káplán a kath. szépirodalmat ajánlotta a jelenlevők figyelmébe, akik közül 11-en rendelték meg az *Élet* szépirodalmi lapot. **Boll** János nyitrai plébános a Mária-congregációknak az elemi iskolákban való meghonosításáról beszélt szívből jövő s szívhez szóló szavakkal. Végül az új tisztikart választotta meg a közgyűlés. Elnök lett **Gazsó** Gyula jáczi ig. tanító, jegyző **Zorn** Ferenc nagytpolcsányi tanító, **Chlebovits** István nadlányi tanító.

Halálozás. **Uskert** János nyug. borodnói plébános, a Ferenc József-rend lovagkeresztjének tulajdonosa, f. hó 8-án életének 77-ik évében Zsolnán elhunyt.

Nyugodjék békében!

A volt polgármester felebbezése.

Faschler Ferenc nyug. polgármester megfelebbezte a képviselőtestület nyugdíjazó határozatának azt a részét, melyben az a volt polgármester nyugdíját 2812 koronában állapította meg. **Faschler** Ferenc a városi tisztviselők fizetését szabályozó legújabb belügyminiszteri rendeletre hivatkozva, még körülbelül 1200 koronával magasabb nyugdíjnak a megállapítását kéri.

Rudnay Béla inzultálása. Az Ipoly-ságon megjelenő „Honti Lapok“ okt. 2-iki száma a következőket írja:

Rudnay Béla a korponai kerület orsz. képviselője, mint Hontmegye törvh. bizottságának virilis tagja váratlanul megjelent az okt. hó 1-én tartott közgyűlésen. Izgatott csoportokban tárgyalták a törvényhatóság többi tagjai az esetet s többeket, akik formálisan a teremből kitolni akarták, csak azzal az egyértelmű állásfoglalással lehetett e szándékuktól eltántorítani, hogy **Rudnay** Bélának, a darabont korszak eme gyászos alakjának, Pestmegye és Pest város hírhedt császári biztosának, ebben a teremben, melyben a nemzeti ellenállás idején oly lélekemelő dolgok folytak le — sohase szabad szóhoz jutni. A mély felháborodástól kipirult arcoktól szinte izzóvá lett a levegő. Az egyik szavazásnál aztán infernalis erővel tört ki a gyűlölet, a düh. Tomboló zajban kiabáltak, hogy „Ki vele! Le vele! Ki kell dobni! Itt nem beszél!“ és a legválogatlanabb jelzők és sértőbbnél-sértőbb titulussal halmozták el a halálsápadtá vált embert. Később, szinte kihívólag felszólni akart, de hasztalanul rázta a főispán az elnöki csengőt, elnyelte azt a pokoli zaj, hasztalanul tette meg a főispán azt az energikus elnöki kijelentést, hogy a teremben minden bizottsági tagnak joga van felszólni, a pokoli zaj csak akkor ült el, mikor **Rudnay** Béla is leült. Később aztán mégis elhagyta **Rudnay** Béla a termet, mire a bizottsági tagok utána rohantak és újból fenyegették okleikkel és szidalmazták, még az erkélyről is, mikor **Rudnay** Béla az utcán volt.

— Vesszőfutása alatt mit érezhetett ez a cinikus lelkű ember — kéri végül a lap — aki császári biztos korában Pest vármegye közgyűlési terméből nem átalotta hazánk legjobbjai közül egy **Gulner** Gyulát, egy **Prónay** Dezső bárót pri-békjeivel kilöketni?

A nyitrai ingyen-tej céljaira az utóbbi időben adakoztak: **Gróf** Batthyány Vilmos püspök úr és apostoli adminisztrátor 50 korona, **Baró** Haupt-Stummer Lipótné Tökésújfalú 30 korona, **Fuchs** János légszuszgyári igazgató Szeged 20 korona, **P. A. S.** 25 kor., 60 fill. Az adományokat köszönettel nyugtazza *ö. v. Thuróczy Károlyné.*

A nyitrai irg. nővérek templomának belső megújítása és felékesítésére, mely az 1911. szept. 8-án tartandó ötven éves jubileum alkalmából van tervbe véve, főképp egyes buzgó lelkek fáradhatatlan gyűjtése folytán a közönség szélesebb köréből is érkeznek adományok. Ez annál örvendetesebb, mert a megújítás tetemes költséggel fog járni. A templomot újra kell kifésíteni, új aranyozásra szorul a főoltár és a szószék. A felállítandó új orgona és a gázvilágításnak a templomba való bevezetése is jelentékeny tételek lesznek a költségvetési jegyzékben. Az újabb adományok a következők:

Zhorelláné gyűjtése 28 kor., **Kánszky** Ilona gyűjtése 11:30 kor., **Guliss** Mariska gyűjtése 10:50 kor., **Ernetz** Mariska gyűjtése 37 kor., **Hauser-osalád** gyűjtése 30 kor., **N. N.** 3 kor.

Jelen kimutatásunk szerint 119:80 korona. Hozzáadva a lapunk okt. 2-iki számában kimutatott 6220:90 kor.-hoz, lesz főösszeg 6340:76 kor. — Isten fizesse meg. (Folyt. köv.)

Iskola-megáldás. A chinoráni új kath. iskolát f. hó 2-án áldotta meg **Bartossik** Antal dr. kanonok, nyitraegyházmegyei főtanfelügyelő. Az új iskola, amely kibővítése a régi katolikus iskolának, két tantermet és két tanítói lakást foglal magában. Chinorán községnek most már öt tanteremmel bíró elemi népiskolája van, mely a modern követelményeknek teljesen megfelel és a község kulturális haladásáról tanuskodik.

Elfeledett szobor. A bold. Szűznek a nyitrai kir. törvényszéki palota előtt felállítandó szobrára újabb **S. S. Nyitráról** 10 koronát küldött. Hozzáadva a lapunk aug. 7-iki számában kimutatott 4354:94 kor.-hoz, lesz főösszeg 4364:94 korona. — Isten fizesse meg!

Kegyúri terhek megváltása. A trencsénmegyei d'Harcourt-féle uradalom új tulajdonosa, a budapesti Kereskedelmi Bank r. t. **hét** plebániának a kegyúri terhei alól mentesítette az uradalmat 147 ezer korona megváltási áron, melyet már le is fizetett a nyitraegyházmegyei hatóság kezeihez. A megváltott plebániák: Czobolyfalú, Hölak, Nagysziklás, Nemsó, Óbesztercze, Tornyos és Vágtapolcza. Ezen plebániák kegyúri joga a nyitrai püspökre száll át. Az uradalom kegyuraságához tartozott plebániák közül még nem váltattott meg: Baán, Bobóth, Kisradna, Nagyhelvény, Trencséntölgyes és Szelecz.

Templomszentelés. Lélekemelő és megható módon folyt le f. hó 2-án az *aszósi* kath. templom felszentelése. A földrengés által megrongált templomot **Vaszary** Kolos biboros hercegprímás 8000 korona adományából renoválták. A megújított templomot **Müller** Jakab hradistyei esp. plébános a környékbeli papság segédletével nagy ünnepélyességgel szentelte fel. **Medlen** István brezovai plébános magas szárnyalású, szívhez szóló beszédben ecsetelte a nap jelentőségét. A templomi ünnepe után a jelen volt nagyszámú intelligencia **Rácz** Károly aszósi plébános vendégszeretetét élvezte.

Tisztviselői telep Trencsénben. **Jamovszky** Lajos kir. járásbíró egy, Trencsénben létesítendő tisztviselői telep létesítésén fáradozik. A telekjegyzések túlnyomó részben 200 négyzetölnyi területre vonatkoznak, de sokan 300, sőt 600 négyzetölnyi területet is jegyeztek. A tömeges csatlakozás folyton a telek (Piarista-kert) kis területének bizonyult, a miért a bizottság tárgyalásokat folytat a szomszéd telek tulajdonosával, aki hajlandóan is nyilatkozott telkét négyzetölnként 9 korona egységáron eladni. Amennyiben ez a telek tényleg fel fog használatni a felépítendő törvényszéki palotával kapcsolatosan, új szép utca nyitására van kilátás.

Rosszakaratú híresztelés. A hét elején szenzációs hírek keringtek a városban. A szülői háztól eltávozott **Farbaky** Kornélia varróleány állítólag Érsekújvárra a gyorsvonat elé vetette magát. A hírt a leány szülei állítása szerint valamelyik rosszakarója kolportálta, mert a leány egy pesti varróházban van alkalmazva és a legjobb egészségnek örvend.

Tanítók gyűlése. A pöstyéni, galgóczi és vágujhelyi kerület katolikus népnevelői múlt hó 28-án gyűlést tartottak a pöstyéni gazdakör helyiségében. A gyűlést d. e. 11 órakor ünnepi istentisztelet előzte meg a plebánia templomban. A tanácskozáson résztvevő összesen 96 tanteremű köztük a környékbeli kerületek esperesei és a vidék papsága. A gyűlésen **Guzsvenitz** Vilmos főegyházmegyei h. főtanfelügyelő elnökölt. A tanácskozások főleg a kath. tanítók anyagi helyzetének javítása körül forogtak. Ezután felolvasták a beérkezett pályamunkákat. Az első díjat **Töttösy** Irén galgóczi tanítónő, a másodikat **Valásek** György vigvári tanító nyerte el. **Meskó** Pál a „Gazdak Országos Szövetkezetének“ titkára „A tanítók szociális tevékenységéről“ értekezett. A gyűlés befejeztével a Zöldfa szállóban bankett volt, melyen mindvégig a legjobb hangulat uralkodott.

Hány vendég volt Pöstyénben? A f. hó 1-én lezart fürdői évad Pöstyén fürdőn 13,320 állandó és ideiglenes vendéget mutat fel. Nem szerint 7006 férfi, 4139 nő. Az ideiglenes vendégek száma 1212 s így Pöstyén látogatottsága az ő több mint, 12000 állandó vendégével már a nagy fürdők régiói közé kezd emelkedni. Országok szerint magyar volt 6483, osztrák 4901, németbirodalmi 848, orosz 292, román 166, szerb 48, angol 24, amerikai 22, francia 16, belga 12. A vendégeknek ez az országszerint való megosz-

lása eléggé kedvezőtlen a fürdő fejlődése szempontjából. Mindaddig, amíg valamely fürdőhelyet a nagy nemzetek tömegesen fel nem keresnek, szó sem lehet az illető helynek nagyszabású felendüléséről. Internacionális berendezkedéshez, a mi egyértelmű a fürdőintézmények modern jellegű kifejlesztésével, internacionális látogatottság kell. Pöstyén ezt megszerezheti, ha a gyógyfürdőket és a szórakozási helyeket úgy átalakítja, hogy a fürdőhelyen egyszerre ne csak egy-két száz, hanem egy-két ezer ember is teljes kényelmet élvezhessen. Akkor majd jönnek nagy számban a külföldi vendégek s ezek hozzák meg azt az anyagi erőt, mely a nagy, világfürdői méretekhez szükséges.

Prasicz község orgonája. A lapunk múlt számában „Választási utóhangok“ cím alatt megjelent közleményre vonatkozólag azt a helyreigazító értesítést vettük, hogy **Prasicz** község nem választási szolgálatoknak köszöni az ő új orgonáját, hanem azt a hívek közadakozásából állította fel. — Ez már dicséretet érdemel.

Tanítóválasztás Nagytpolcsányban. Mint tudósítónk jelenti a nagytpolcsányi kath. iskolaszék folyó hó 5-én tartotta meg kántortanító választó gyűlést. A gyűlést kántorpróba előzte meg a templomban nagy közönség érdeklődése mellett. A választás végleges eredményt nem hozott. A szavazatok nagy többsége ugyanis **Holló** János radosnai kántortanítóra esett, akit azonban, mivel a pályázatban kívánt 5 évi működése még nincs meg, elnök nem jelenthetett ki megválasztott kántortanítónak. Így tehát az iskolaszék új pályázatot hirdetett ki okt. 22-ére, most már az 5 évi működés elejésével. Az új választás eredménye előre látható. **Holló**, jóllehet előzőleg nem is mutatkozott Tapolcsányban, mégis művészi s az egyház szelleméhez kitűnően alkalmazkodó játékkal s rokonszenves egyéniségével egy csapásra megnyerte az iskolaszéki tagok bizalmát. Megválasztatása tehát — hacsak valami új kiválóbb konkurrens nem akad — biztosra vehető. E választás volt az új iskolaszék tűzpróbája. Az iskolaszéki tagok pártatlan okjektivitással s csupán a jó ügyért lelkesedő meleg érdeklődésükkel az egész lakosság bizalmát és szeretetét érdemelték ki.

Új iparvállalat Trencsénben. Vágvölgyi **Zenit** aszbeszt palagár r. t. cég alatt Trencsénben szept. 18-án új iparvállalat alakult.

Podgyászfelvételi hely Pöstyénben. A magyar királyi államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a fürdőző közönség kényelmére Pöstyén községben **Mangold** Zsigmond szállítványozó helyiségében podgyászfelvételi és számlóhely létesített.

Szeszfinomító Trencsénben. A trencsénmegyei erdészeti és gazdasági egyesület szept. hó 24-én megtartott igazgató-választmányi ülésén szintén foglalkozott a szeszfinomító kérdésével és elhatározta, miszerint felhívást fog intézni a vármegyei szesztermelőkhöz, a melyben figyelmüket az alapítandó szeszfinomítóra fogja felhívni, egyezőval a gazdasági egyesület biztosította az alapítást erkölcsi támogatásáról.

A létesítendő részvénytársaság 30.000 hl. termelőképeségű szeszfinomítót fog a legrövidebb idő alatt felépíteni és termékeinek egy részét az általa esetleg átveendő borovicska-, likőr- és rumgyár üzemének kibővítése által fel is dolgozni. A tervezett finomító alaptőkéje 500.000 korona volna.

Elfogott betörők. A nyitraivánkai templom betörőit **Nemetprónán** elfogták. A betörők körhintával faluzó komédiások voltak. Férfiak és nők vegyesen tartoznak a közveszélyes társasághoz.

A koleraveszély terjedésének megállítására minden közegészségügyi hatóság a legnagyobb tisztaságot, mértékletességet ajánlja. Ez az egyetlen védekezés a tisztátalanságban tenyésző bacillusok szaporodása és terjedése ellen. A járvány csak úgy szüntethető meg, ha ezeket az óvszabályokat szigorúan betartjuk. Tudja azt ma már mindenki, hogy a dezinfekció a legbiztosabb módja, kitűnő fegyvere a ragály leküzdésének. Ha kezünket állandóan mossuk, szájunkat öblögetjük, úgy elkerüljük a legnagyobb veszedelmet, különösen ha erre a célra a jóhírű **Diana-sósbor-szeszt** használjuk, amely minden bacillust megöl.

Az Élet. A régi csapáson halad katolikus szépirodalmi és kritikai folyóiratunk az *Élet*. Tartalmas, érdekes és tanulságos. Illusztrációi művészi tökélyvel bírnak. Az előtünk fekvő 40-ik szám tartalma a következő: Vasárnapi levél. — A pillanat, aminek jönni kell. Erdős Renée. — A haláltanyán. Sárány István. — Gondolatok. F. J. — A torony kürtöse. (Költ.) Sik Sándor. — Nagyfalusi Arany, szalontai hajdu. — Galambszárnyak. (Regény) Pásztor József. — Irófejek. Kosztolányi Dezső. — Régi Magyarország. Krudy Gyula. — Dal prózában. Ilma. — Hidon (Költ.) Aventinus. — Könyvmoly ur. Aradi Ottó. — A veszprémi Árpád-kori templom. — A gyermek rajzai. Nagy Sándor. — Ha eljön. (Költ.) Kárpáti Aurél. — Könyvek. Képek. Színház. Zene. Tanítók Évkönyve. Orvosok. Praeludium. Heti problémák. — A magyar író. (Vampa levele.) — A Duna. — A becsület.

Szerencsétlenül járt munkás. A nyitrai özv. Fekete Istvánné tulajdonát képező asztalos ipartelepen egymást érik a balesetek. Rövid időn belül pénteken délután már a negyedik munkás járt szerencsétlenül a körfűrésznél. A szerencsétlenül járt munkás Mokrás Péter, kinek 7 tagú családja áll most kenyérkereső nélkül. Bal kezén négy ujját vágta le a gép. Mokrás ápolás végett a kórházba kerül, de teljes életét négy hónapra marad. Tudósítónk utána járt a dolognak és arról értesült, hogy a telepen nincsen minden rendjén. A védő a sarokban hever, pedig annak a gépen a helye. Mert ha a fűrész védővel van ellátva, ki van zárva minden baleset. Hogy kit terhel a vétkes mulasztás, nem tudjuk, azt különben is az iparfelügyelő dolga megtudni.

Építkezések Pöstyénföldön. Vármegyénk világhírű fürdője a jövő tavaszra egy egész sereg új épületet nyer. Eltekintve a távolabb eső utcáktól, a melyekben közel 10 építkezés folyik, a Ferencz József uton négy új háznak építkezése áll küszöbön. Az enyészetnek szánt régi házak közül három már lebontanak és pedig a Neuwirth-félt, az Antal Gáspárét és a Quittner félt, míg az Albrecht villára legközelebb kerül sor.

Vizbefuult szabósegéd. Még szeptember 27-én távozott el lakásáról Bernáth József nyitrai szabósegéd és azóta nyoma veszett. Október 6-án reggel végre megkerült. Hromnyik Ferenc és Brezina György tormosi napszamosok homokszedés közben fogták ki a Gisser-féle fürdő mellett hulláját a folyóból. Hogy vajjon öngyilkosságot követett-e el, vagy pedig véletlen balesetnek áldozata-e, nem tudni. A szerencsétlent törekvő és buzgó iparosnak ismerték.

Kolera Negyeden. Mint illetékes forrásból értesülünk, Negyed községben a hét folyamán újabb halálos kimenetelű koleragyanus megbetegedés történt. Guzseliné egyik rokona, ki önfeláldozással ápolta az asszony beteg gyermekeit, kedden hirtelen rosszullettől panaszkodott és másnapra rá meghalt.

Harcias pincér. Fink János, a nyitrai Szarvas-szálló háziszolgálója f. hó 3-án a rendőrkapitányságon panaszt emelt a szálló egyik pincérje, Dibald Nándor ellen, mert állítólag őt minden ok nélkül megtámadta és elverte.

Zavargó munkás. Mistyina Ádám nyitrai malátagyári munkás f. hó 5-én ittas állapotban összetűzött a gyár munkavezetőjével, Rozsavölgyi Sándorral. A perpatvar vége az lett, hogy a munkás elhagyva munkakönyvét, és se szó, se beszéd, távozott a gyárból. Minthogy a törvény értelmében az ilyfajta kilépéseknek nincs helyük, a hatóság karhatalmilag helyeztette vissza a gyárba a renitens munkást.

Szünetel a kivándorlás. A belügyminiszter a napokban leiratot intézett Nyitra vármegye alispánjához, melyben elrendeli, hogy azon helyekről, a hol az ázsiai kolera már hatóságilag megállapított, a kivándorolni szándékozó egyének tartassanak vissza az utazástól, annyival is inkább, mert a fertőzött helyekről való kivándorlók már útközben feltartóztatnak a rendőrhatalóságok által, és amennyiben pedig a kikötőig eljutnának, ott megfigyelés alá lesznek helyezve és a hajóra szállásban megakadályoztatnak.

Késelő legények. Roskó Mihály brenzensteini (Alsó-Ausztria) lakos m. hó 23-án sorozásra jött Nyitrára, a sátorborba, hol a vidéki állításkötelesek fölött szemlét tartott a sorozóbizottság. A besorozott Roskó az eskü letétele után rokonai látogatására, Nagylapásra ment. Ott több regruta társaságában a kocsnába tévedt.

Vig poharazás közben a legények összeveszttek. Az összeszólalkozásnak verekezés lett a vége. Az egyik legény a csetepaté közepette kést szűrt Roskó Mihály hasába. A megsérült legényt a nyitrai kórházba szállították.

Garázdálkodó napszamosok. Hrachoviczky István és Virág Béla nyitrai suhancok, kik a nyitrai zsidó templom építkezésénél téglák és malter hordással foglalkoztak a napokban összekülönböztek Micsó János pallérral. A suhancok a pallert téglával és mésszel megdobálták. A közelben posztoló rendőr a duhajkodó napszamosokat a városházára előállította.

Megfojtották a libáit. Guderna Istvánné a múlt napok egyikén arra ébredt föl, hogy valaki megfojtotta a libáit, hogy ki volt a tettes nem tudja, de minden valószínűség szerint valamelyik haragosa állt ily nemtelen módon boszút rajta.

Eltűntek az ökrei. Weisz Ignác nyitrai marhakereskedő a napokban ellátogatott az ipolysági vásárra. Egy üzlet lebonyolítása után arra ébredt, hogy eltűntek az ökrei. Kerestette mindenfelé a két remek állatot, melyeket 770 koronáért vásárolt, de nem akadt nyomukra. Valami furfangos vásári tolvaj messze vidékre elhajtott a gazdátlán állatokat.

Utcai idill. A múlt napok egyikén nagy népcsődület támadt a Vak Bottyán-utcában. K. M. kereskedő neje agyba-főbe vert egy kis leányt, a 11 éves Matyó Erzsébetet. Mikor a közönség megelégelte az ütlegetést, szemrehányásokkal illetve a szenvedélytől elragadtatott asszonyt. Sokan pedig megbotránkozásukat fejezték ki a gyermekfenyítésnek ily nemtelen módja felett. A kis leány anyja feljelentéssel élt K. M.-né ellen a hatóságnál.

Lefoglalt dinnye. Dr. Munels Lajos városi főorvos a napokban közegészségügyi szemlét tartott a piacon. Egy dinnyeárusnál több rothadt, élvezhetetlen dinnyét talált. Potom áron adogatta dinnyéjét a kereskedő, de nem-igen akadt vásárló. A főorvos a dinnyekészletet lefoglalta és elrendelte annak elkobzását. Egyben utasította a rendőrbiztost, ügyeljen arra, hogy a mai koleragyanus időkben dinnye többé ne kerüljön a piacra.

„BUZIÁSI PHÖNIX“ az egyedüli bakteriummentes természetes ásványvíz s ezért nemcsak hazánkban, de az egész művelt világ orvosai által mint legkiválóbb természetes, az egészség előnyére való üdítő és gyógyvízként ajánlatik. „Buziási Phönix“ a hazai ásványvizek legelőrebbjé és az egész világon legelőnyösebbnek ismert.

Milyen ásványvizet igyunk? A magyar természetes ásványvizek között jelentékeny helyet foglal el gyógyi gyógy- és borviz. Ezen nagyon értékes alkalikus sulfátos víz kitűnő hatású: emésztési zavarok, gyomorsavanyúság, gyomorégés és elhízottságnál, első sorban azonban belrenyhésnélnél, mint kiváló Garminativum szerepel. A benne előforduló alkáliák nyálkaoldóként hatnak a légzőszervek hurutjainál és a dus lithium tartalom vese-, hólyag- és bélbajknál van igen jó hatása. Dr. Tognio L. tanár ur véleménye szerint a „Gyógyi“ kénes savanyuvíz úgy szagánál valamint ízénél fogva a *Parádi Csenice*-vel csodálatosan azonos. Kitűnő és biztos övszer járványok idején. Kapható *Deutsch Gyulánál Nyitrán*. Vidéki megrendelések: Kutkezelőség, Gyógyre (Hont m.) intézendő. 62. 20-20.

Közgazdaság.

A nyitrai megyei gazdasági egyesület tanácsa folyó hó 3-án Mezey Gyula kir. tanácsos, elnök, majd később Leidenfrost Károly alelnök elnöklése alatt ülést tartott, melyen a G. E. O. Sz. által az egyesületnek megküldött normal költségvetést elfogadta és megbizta Sándorházi Lajos titkárt, hogy a f. hó 4-én a Köztelken ez ügyben tartandó értekezleten az egyesületet képviselje. Továbbá elhatározta a tanács, hogy sürgős felterjesztést intéz a földmívelésügyi miniszterhez a tervbevetett élesztési tilalom ellen, mely a keményítő gyárakat és ezzel a burgonya termelőket súlyosan károsítaná. Nehogy azonban ez által a szeszélesztő gyárak szenvedjenek sérelmet, feltétlenül szükségesnek tartja, hogy a keményítővel kevert élesztő ezen jellegének világos megjelölésével jöhessen forgalomba. Az 1895. évi XLVI. t. c. revíziója tárgyában egy szakbizottság kiküldését határozta el, mely szakbizottság annak idején az egyet választmányának konkrét javaslatot fogtanni e kérdésben.

Versez városának az 1908. évi 47. t. c. módosítására vonatkozó álláspontjával is foglalkozott az egyesületi tanács és elhatározta, hogy a borfogyasztási adó eltörlése mellett eddigi álláspontjához híven szintén állást foglal, helyesli a versezi határozatnak a felemelt fuvarételek csökkentésére, a magyar borok részére a kereskedelmi szerződésekben kezvezmények kieszközölésére s az egyenlő magyar és osztrák bortörvény hozatalára vonatkozó részlet is, a határozat többi pontjait azonban magáéva nem teheti, mert a bornyilvántartás vezetését és a tokajhegyaljai borok különleges támogatását a maga részéről indokoltan tartja. Végül több kisebb ügy letárgyalásával az ülés véget ért.

Irodalom.

Tanítók Évkönyve az 1910-11. tanévre. Szerkesztette *Wohlmuth Ernő*. Kiadja a Szent-István-Társulat.

Harmadikban jelenik meg a Szent-István-Társulat által kiadott Tanítók évkönyve. E harmadik kötetnek is ugyanaz a célja, ugyanaz a szelleme, ami az első kettőé volt s hogy azoknak célját és szellemét megértette, megszerette és méltányolja a magyar tanítóság, azt azon kötetek gyors szétkapkodása bizonyítja. Ez a harmadik kötet is minden közleményével a keresztény szellemű nevelésügyet szolgálja. Megszólaltatja a magyar katolikus nevelésügy vezetőit. Gróf Mailáth Gusztáv erdélyi püspök, Giesswein Sándor, Komócsy István, Jehlicska Ferenc, Bathory Nándorné s a szakkérdések érdemes taglálójának egész sora olyan cikkekkal szerepelnek e kis kötetben, hogy általuk ez a magyar paedagogiai irodalom ez évi termelésének legértékesebb alkotásai közé jut. Igen becses a világhírű *Foerster: Jugendlehre* c. munkájának Ahrend Endre piarista tanár által készített fordítása — ez a kis fordítás maga megerdemli az évkönyvnek megszerzését. A megszerzés pedig annál könnyebben megy, mert a *Szent-István Társulat páratlan bőkezűségéből minden tanító ingyen kapja s ára csak 1 korona.*

Nyilt-tér.

Borszéki
GYÓGYÉS ÜDÍTŐVÍZ.

A SZÉNSAVAS ÁSVÁNYVIZEK KIRÁLYA!

„BORSZÉKI“
az ásványvizek királya,
angolkór és
vérszegénység
ellen páratlan gyógyszer.
Mint üdítő és hűsítő ital a legelső minden vizek között.

Főraktár:
BRIX JÁNOS FIA UTÓDA
fűszer-, csemege- és ásványvíz-kereskedőnél — **Trencsén**
105. 8-15.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVÍZ
BAKTERIUM-MENTES
TERMÉSZETES ÁSVÁNYVÍZ
ÜDÍT-GYÓGYIT. * ÜDÍT-GYÓGYIT.
Vese és hólyagbajknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

ORVOSILAG AJÁNLVA.
FŐLERAKAT **EINZINGER JÓZSEF CÉG NYITRA**
KOSSUTH-TÉR VÁROSHÁZ-TÉR SARKAN.
56. 22-0.

13727/1910. p. szám.

Hirdetmény.

A nyitrai kir. törvényszék ezennel közhírré teszi, miszerint a nagytapolcsányi kir. közjegyzővé kinevezett Dr. Lénárt Akos közjegyzői irodáját Nagytapolcsányban Deák Ferenc-tér 88. szám alatt 1910. október hó 1-én megnyitotta.

Nyitra, 1910. szeptember hó 30-án. A kir. törvényszék, mint polgári bíróság.

Kiad. Havas Lajos s. k. kir. tszéki bír.

A kiadmány hitelül:

Terlanday,
kezelő.

125. 2-3.

1973/1910. tlkvi szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közzé teszi, hogy Kalmár és Engel czég végrehajthatónak Pikler János és Hetes Eráz végrehajtást szenvedők ellen 248 kor. 60 fillér s jár. kielégítése iránti ügyében az árverés a területéhez tartozó Vágkirályfa község I. 140. számú betétben X. 1. sorsz. 672. hrsz. ingatlanból Pikler János nevént irt 1/2 részre, az u. o. II. 171. számú betétben X. 1. sorsz. 3253. hrsz. ingatlanból ugyanazt illető 1/2 részre, az u. o. III. 210. számú betétben X. 1. sorsz. közös fűzes illetőségéből ugyanazt illető 1/4 részre, az u. o. IV. 445. számú betétben X. 1. sorsz. 684. hrsz. ingatlanból ugyanazt illető 1/2 részre, az u. o. V. 521. számú betétben I. 1. 2. sorsz. 734/1-2. hrsz. ingatlanból Hetes Eráz nevént irt 3/4 részre, az u. o. VI. 561. számú betétben I. 1. 2. sorsz. 1480-1. hrsz. ingatlanból Pikler Jánost illető 4/16. részre **1910. évi november hó 2. napjának délelőtt 9 órája** Vágkirályfa község házána kintüzetik, a mikor a fenti ingatlanok I. 26 kor., II. 173 kor., III. 4 kor., IV. 160 kor., V. 758 kor., VI. 21 kor. kikiáltási árban, I. 2 kor. 60 fill., II. 17 kor. 30 fill., III. 40 fill., IV. 16 kor., V. 75 kor. 80 fill. VI. 2 kor. 10 fillér bánatpénz letétele mellett fognak elárvereztetni, azonban az ingatlanok közül I. 18 kor., II. 120 kor., III. 3 kor., IV. 105 kor., V. 506 kor. VI. 14 kor. minimumon alul eladatni nem fognak.

Vételár az árveréstől számított 30, 60, 90 nap alatti időközben egyenlő részletben 5% kamatokkal együtt lefizetendő.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek e kir. járásbírósnál valamint a fent nevezett előjárásnál megtekinthetők.

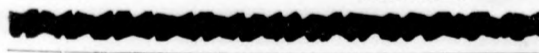
Vágsellyén, 1910. évi máj. hó 23. napján.

Dr. Gáspár Lajos s. k.
kir. járásbíró.

A kiadmány hitelül:

(P. H.) **Novák Dezső,**
tlkvi kiadó.

127. 1-1.

Ablak és ajtó léghuzat elszigetelést jutányosan vállal
KOLENATY ÉS KÖCK
NYITRA, TÓTH VILMOS-U. 10. SZ.

Készít modern és szolid kivitelű butorokat. — Saját készítményű butorait állandóan raktáron tartja. — Elfogad butorujításokat és boltberendezéseket. — Egyéb e szakba vágó különleges munkálatokhoz megrendelésre rajzzal és költségvetéssel szolgál.

123. 2-5.

Eladó üveges kocsi.

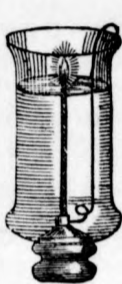
Egy használt s javításra szoruló kétülékes Broom (zárt coupé) kocsi nálam 200 koronáért eladó.

Mérey Lajos.

124. 2-3.

ISZER FERENCZ
MÉHVIASZ- ÉS GYERTYAGYÁROS
katholikus cég
MALACZKA (POZSONY M.)

A főtiszt. plébános urak szíves figyelmébe ajánlom különösen kisebb jövedelmű templomok használatára saját gyártmányú III. rendű, szép és tartós égésű

félviasz-gyertyáimat,
kilója 2 korona 40 fillér.

Továbbá ajánlom I. és II. rendű méhviasz-gyertyáimat, kétszer finomított templomi égő olajat.

Valódi francia olajból, kristály-üveg, tömjén, füstölő-szén, szurok-fáklya stb. legjobb minőségben jutányos áron kaphatók.

A gyertyákat 4 kilogrammtól kezdve bérmentve szállítom.

A főtiszt. plébános urak részére készpénzfizetésnél 3% engedményt, vagy kívánatra 1 évi utólagos fizetési előnyt nyujtok.

64. 11-15. Kívánatra árjegyzékkel ingyen és bérmentve szolgálhatok. —

WEIGL ANTAL

PAPI- ÉS POLGÁRI RUHAKÉSZÍTŐ
NYITRÁN, MEGYEHÁZ-UTCA.

Ajánlja dús raktárát angol és hazai gyártású szövetekből és mindennemű

szőrmékből.

Készít úgy egyházi mint világi urak részére őszi és tavaszi

felöltőket,

téli és nyári idényre divatos

öltönyöket,

továbbá: reverendákat,

cimádákat, biretumokat,

mucetumokat, bundákat

stb. izlésesen, pontosan és a legjutányosabb áron.

Vidéki rendeléseket pontosan és a lehető leggyorsabban eszközöl.

2. 89-92.

HIRDETÉSEK

a „NYITRAMEGYEI SZEMLE” számára igen jutányos áron felvétetnek Nyitra, Huszár István úr könyv- és papirkereskedésében, ugyanitt a lapra is elő lehet fizetni.

Telefon szám: 146.

TELEFON

Poór-féle cukrászdában!

Nyitra, Bottyán-utca 4.
Galgócon, Erzsébet-u. 7.

A t. közönség kenyelmére

üzletembe bevezettettem a telefont is; úgy hogy az egész megye bármely részéről övő telefon megrendeléseket is a leggyorsabban teljesíthetem. Nyitrai telefon szám 146.

Házilag készült befőttek, cukrozott gyümölcsök. Naponta friss készítésű vajás és dessert sütemények, friss Gerbaud. — Ugyanott szebbnél-szebb bonbonierek, Gerbaud, Lindt és Gala Peter-féle csokoládék, desszertek és mindenféle cukor különlegességek nagy választékban s ami a fő igen olcsón beszerezhetők pontos kiszolgálás mellett.

Ünnepi kalácsok, torták mindenkor megrendelhetők és kívánatra házhoz is szállíttatnak.

171. 44-52.

BOR ELADÁS!

Katócz Simon kerületi szőlőszeti és borászati felügyelő esztergomi pinczejében nagyobb mennyiségű egy és két éves, jobb minőségű, tisztán kezelt fehér és schillerbor jutányos árban eladó. — Az eladás 50 literen felüli mennyiségben történik.

Bővebb felvilágosítást nyujt és megrendeléseket elfogad a fenti borászati felügyelő Nyitra, Gyürki-utca 1. sz.

107. 7-18.

13201/1910. polg. szám.

Hirdetmény.

A nyitrai kir. törvényszék ezennel köz-
hírré teszi, hogy a m. kir. államvasutaknak
Galántha—zsolnai vonalán a második vágány
céljaira Beregszeg község határában elfoglalt
földterületek kisajátítása elrendeltetvén, a kár-
talanítási eljárás foganatosítására határidőül
**Beregszeg község házához 1910. évi ok-
tóber hó 17-ik** napjának d. e. 9 óráját tűzte
ki s arra a kisajátító m. kir. államvasutak
igazgatóságát, az érdekelt telekkönyvi tulajdo-
nosokat, s egyébként telekkönyvileg érdekelt
feleket, oly hozzáadással idézi meg, hogy a
tárgyaláson való elmaradásuk, a kártalanítás
fölött hozandó érdemleges határozatot gátolni
nem fogja.

Nyitrán 1910. évi szeptember hó 20-ik
napján. A kir. törvényszék mint polgári bíróság.

Miklóssy Arthur,
kir. tvszéki elnök h.

Olvashatlan aláírás
t. jegyző.

119. 3-3.

**LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HÁZAI
GYÁRTMÁNYÚ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK**

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PÁPIRKERESKEDÉSBN

VEREBÉLY GÉZA
URI ÉS NŐI DIVATÁRÚHÁZA
NYITRÁN, TÓTH VILMOS-U.

ŐSZI IDÉNY.

Az összes női és férfi divat-
cikkek legujabb kivitelei,
kosztüm, ruha és blúz kel-
mék, bársonyok és selymek
dús választékban raktáron.

Velezek, flanellek
első minőségben.

Férfi kalapok, nyakkendők,
mellények, botok, esernyők,
bőr- és szövött-keztűk stb.

Kísérje kérem állandóan figye-
lemmel a cég kirakatait s meg-
fog győződni, hogy szebb és
jobb minőségű divat-árúkat
mint e helyen, jutányosabban
sehol nem vásárolhat.

Magyarázat.

120. 3-6.

Hogy mennyire köztudomása
a közönségnek az a tény, hogy

**a kolerajárvány
veszélyének esetén
a tisztaság mellett
legjobb óvszer**

AZ ESTERHÁZY-COGNAC

annak legjobb bizonyítéka a
rendkívüli nagy fogyasztás.
* Hivatalosan, közjegyzőileg
meg van állapítva, hogy az
Esterházy cognacgyár két db.
Egrot-féle főző-készüléke

1,752.000 liter bor
termelő képességet foglal ma-
gában. Ez az óriási szám leg-
jobb bizonyítéka annak, hogy a

**közönség tudja, minő szerrel
védekeznek a kolera ellen.**

Ez a magyarázata a rend-
kívüli nagy fogyasztásnak.

**Az Esterházy-cognac
mindenütt kapható!!**

**Központi iroda: Budapest, V. ker.,
Csáky-utca 14. szám.**

KALAPOS SZILVESZTER

URI ÉS NŐI DIVATÁRÚ ÜZLETE
NAGYTAPOLCSÁNYBAN, FŐTÉR.

Férfi divatcikkek: Divatos puha és kemény
kalapok, ingek, gallérok,
kézelők, nyakkendő-különlegességek, sétabotok, stb.

Női divatcikkek: Ajour harisnyák, keztűk,
zsebkeztűk, női gallérok,
selyem schawlok, napernyők, csipkék, csipkeszövetek,
szalagok, gombok. — Férfi és női ruhához szabókellékek.

Kozmetikai dolgok, bőrnemű árúcikkek, a legfinomabb
kivitelben, úgyszintén gyermek-játékokban választék.

Egy jó házból való fiú tanoncnak azonnal felvétetik.

121. 3-3.